

اسْتِثْنَا

۱۹ شباط ۱۳۲۴

بخشینه

نومرو ۲۳

«دیوان»

ظهور اسلامده قریشدن یازی یازانلرک عددی محدود ورجالدن اون یدی ذات [۱] معدود ایکن از زمانده بوییهن ممالک اسلامیته معاملات مالییه سی ودفترخانه سی نام ایله وفضل اداره اولور ایدی ؟ امور مالییه ودفترخانه یه «اسردیوان» دیور ایدی .

دیوان لسان فارسیدن عربی یه آلان کلاندنر . مع مافیه عربی اولدیقنه قائل اولانلرده واردر . مترجم قاموص عاصم دیورکه «ظن ایدرم که اشبو دیوان لفظی الفاظ متوارد دندر . یعنی هم فارسی هم عربی در . زیرا نوشروان زماندن

[۱] بو اون یدی ذات شونلردر : (۱) عمر بن الخطاب (۲) علی بن ابی طالب (۳) عثمان بن عفان (۴) ابوعبیده بن الجراح (۵) طلحه (۶) زید بن ابی سقیان (۷) ابوحنیفه بن عثبه بن ربیع (۸) خاظم بن عمر والعامری (سهیل بن عمروک برادری) (۹) ابوسلمه بن عبدالاسد الحزمی (۱۰) ابان بن سعید بن العاصی بن امیه ایله برادری (۱۱) خالد بن سعید (۱۲) عبدالله بن سعد بن ابی سرح العامری (۱۳) خویط بن عبدالعزی العامری (۱۴) ابوسفیان بن حرب بن امیه (۱۵) معاویه بن ابی سقیان (۱۶) جهیم بن الصلت بن مخزومه بن المطلب بن عبد مناف (۱۷) املاء بن الحخری . قادیلردن حضرت عمرک افراسندن شفا بنت عبدالله العدویه وزوجات طاهراتدن حضرت حفصه وام کلثوم بنت عقبه وعائشه بنت سعد وکریمه بنت المقداد یازارل ایدی . حضرت عائشه وام سلمه یالز مصحف اوقویوب یازامازل ایدی .

مدینه لیلردن یازی ییلز : سعد بن عبادہ بن دلیم ، المنذر بن عمرو ، ابی بن کعب ، زید بن ثابت (عبرانجه ده یازار ایدی) رافع بن مالک ، اسید بن حضیر معن بن عدی البلوی ، بشیر بن سعد ، سعد بن الربیع ، اوس بن خولی ، عبدالله بن ابی المنافق .

اقدم شعراء جاهلیه نك وسائر لریك كلامنده واقع اولدیغی کور و لمشدیر . « [۱]
 ابن خلدون دیوانی شویله تعریف ایدیور : « لفظ دیوان دفة حساب
 وسائر مجموعه اشعار مقوله سی کتابة اطلاق اولندی کی مستوفیان اموال
 ومحاسبان و عماله مخصوص اولان مجلس و مکانه دخی اطلاق ارنوب لفظ دیوان
 بویکی معنایندده علی وجه الاشتراك مستعمل یاخود معنای اولده حقیقت نایده
 ذکر حال اراده محل طریقله مجاز مرسل اولور . « [۲]

هر زمانك توصیه سیله اسلامده واضع دیوان حضرت عمر در . (محرم سنه
 هجریه ۲۰)

حضرت عمر عقیل بن طالب و مخرمه بن نوفل و جیبر بن مطعمی عسا کر
 اسلامیه اسمایینی حروف عربیه ایله ثبت دفتر ایتمکه مأمور اتمشدی . فقط
 خلیفه مشار ایله زماننده فتح اولان ممالک روم و عجمده دفاتر اموال لسان محلی
 اوزره علی حاله ایفا ایدلمش و سسکان بر تاریخچه قدر دیوان الشام روم لسانیه
 جاری اولمشدی . [۳] بعد زمان دیوان عراق پهلویدن عربی به نقل ایدلمشدیر .
 سسکان بر سنه سنده خلفای امویه دن عبدالملک بن مروان سلطنتنده امر
 دیوانله مشغول روم کاتب لرندن بری برشی یازمغه محتاج اولور صوبولاماز دوانه
 بول ایدر . خلیفه عبدالملک خبر آلور کاتبی تأدیب ایدر . و « سلیمان بن سعد »
 دیوانك رومجه دن عربی به نقلی تکلیف ایدر . « سلیمان » ده بر سنه مدته اردن
 خراجنه تعیینی ایستهر مسؤلی اسعاف اولور . سنه بیتمه دن دیوانی رومجه دن
 عربی به نقلی اکال ایدر عبدالملکه کنیر . عبدالملک دیوان کاتبی « مرجون » ی
 چاغیروب دفتر لری کوستر . روم کاتب مغموم اولور . و محزون اوله رق حضور
 خلیفه دن چیقار . روم کاتب لرك یانه کیدر دیرکه ارتق میده شکر ی بوضاعتدن
 بشقه برشیده آراییکز زیرا بوقسمتی الله سزدن کسدی . « فتوح البلدان » [۴] ده

[۱] اوقیانوس ترجمه قاموس جلد ۳ صفحه ۶۳۱

[۲] مقدمه ابن خلدون ترجمه سی جلد ۲ صفحه ۸۳ دیری زاده ترجمه سی

[۳] مقدمه ابن خلدون ترجمه سی (دیری زاده نك جلد ۲ صفحه ۸۵)

[۴] فتوح البلدان تألیف احمد بن یحیی بن جابر البغدادی الشهر بالبلاذری قاهره طبعی

« بلاذری » نك قیدینه كوره بلادشامیه و ارداتی روجه زیردر .

۱۸۰۰۰۰	دینار	« اردن » نك	[۱]	و اردان
۳۵۰۰۰۰	»	« فلسطین » نك	[۲]	و ارداتی
۴۰۰۰۰۰		« دمشق » نك	[۳]	و ارداتی

۸۰۰۰۰۰ « یاخویدی یوز بیک » حص [۴] « قنسرین » [۵] « عواصم » [۶]

ولايتله برابر و ارداتی

۱۷۳۰۰۰۰ جمعا برملیون یدی یوز اوتوز بیک دینار

اليوم قدس شريف بيروت سوریه حلب و قسماً اطنه ولايتلرينی اشغال ایدن مواقع مذکوره نك و ارداتی بو حسابجه برملیون یدی یوز اوتوز بیک دیناره بالغ اولیور . بر دینار بر مثقال شرعی یعنی یکریمی قیراط وزننده در . اودورک دینارلری یکریمی درت عیارنده اولدیغندن بو کونکی قیمتسه کوره تقریباً برملیون اوتوز سکنز بیک عثمانلی لیراسی ایدر . امریقانک کشفندن

[۱] ایدن Jourdan غور ، طبریه ، صور ، عکا و بونلرک ارده سندنکی محللاردن متشکل برولات جسيمه ایدی . طبریه کونه دوکیان نهرده بواسطه ویریلور .
[۲] فلسطين Palestine قدس شريف سنجاغيله نابلس و جوارندن متشکل ایدی . تفصیلات ارزو ایدن بوودیکرلری ایچون معجم البلدان یاقوته مراجعت بیورسون .
[۳] دمشق Damas سوریه ولايتک مرکز سنجاغيله جوارلریدر .
[۴] حص Enèse حما سنجاغيله جوارلری اوله جقدر .
[۵] قنسرین حلب سنجاغيله جوارندن عبارتدر . قنسرین شهری ۳۵۱ سنه سنده خراب اولمشیدی .

[۶] « عواصم » حلب ایله انطاکیه ارده سنده طاعناق یرلردن عبارت برولات ایدی صوکره لری مصیصه و طاروسوده عواصمه الحاق ایدلشیدی . مرکزی اولانطاکیه ایدی . خلفای عباسیه دن هرون الرشید زماننده منبج دلوک رعبان قورس انطاکیه تیزین و بونلرک ارلرندنکی حصون عواصم اسمیله بر ولایت اولدی اولجه بونلر قنسرین ولایتندن ایدی . (اجناد خمسة شام یعنی اردن ، فلسطین ، دمشق ، حص ، قنسرین عواصمه الاتی ولایت اولدی .) عواصم «عاصم»ک جمعیدر . عاصم مانع دیمکدر . ولایت مذکوره نك بو وجهله سبب اسمیه سی مسلمانلرک دشمن شرتدن اوراده بوانشان قلاع و حصونه اعتصام ایتلرنددر . هرون الرشید منبجی مرکز ولایت ایتش و افراسندن عبدالملک بن صالح بن علی بن عباسی ۱۷۳ سنه سنده منبجده اسکان ایتش و اینسه مشهوره یابدیرمش ایدی . معجم البلدان یاقوت . جلد ۶ صفحه ۲۳۷

صکرمه آلتون فیائی نصفه نزل ایتمش اولدیغندن بو حسابجه واردات مذکوره ایکی ملیونه رسیده اولور . دیگر چهندن قیم اشیانک زمانغزده کی غلامی ده مقایسه ایدیلورسه درت بش ملیون ایدر .

کلهم ساسانیان دولتندن ضبط اولشان ممالکک دیوانشه : سواد و سار ممالک عراقک دیوان خراجی لسان فارسی یعنی خط پهلوی ایله ثبت دفتر ایدیلور ایدی . عربی به نقلی ینه عبدالملک دورینه مصادفدر .

حجاج عراق والیدی اولدیغنده «زادان فروخ بن بیری» ی کتابت دیوانده استخدام ایتدی . زادانک معیتده بنی تمیم موالیسندن صالح بن عبدالرحمن اسمعنه بر ذات وار ایدی که هم عربی هم فارسی یازار ایدی . صالحک باباسی «سجستان» دن اسیر آلتشیدی .

«زادان فروخ» عبدالرحمن بن محمد بن الاشعث الکنندی [۱] بحاربانی اثناسنده قتل اولوندی . حجاج آلمک یرینه صالحی کاتب ایتدی و دیوانک عربی به نقلیه مأمور ایلدی . «زادان فروخ» ک اوغلی «مردانشاه» دیوانک پهلویدن عربی به نقلیه اظهار عجز ایتدی انجون صالحه یوز بیسک درهم [۲] تکلیف ایتدی صالح قبول ایتدی عربی به نقل ایتدی . بالطبع بوندن صکرمه ممالک اسلامیه ده

[۱] عبدالرحمن بن محمد بن الاشعث الکنندی خلفای امویه امراسندن ایدی حجاج بو ذاتی سومز ایدی سکسان سنه سنده قرق بیسک عسکرله ملک ترک ربیل علیهنه سوق ایتدی عبدالرحمن ربیلی مغلوب و پای تختنده محصور ایتمش ایکن حجاج تهدیدانده بولندی . عبدالرحمن عصیان ایله حجاج علیهنه یورودی (۹۱) حجاجی براقاچ یرده مغلوب ایتدی . خلق کندینه بیعت ایتدیلر بصره ده کوفه ده ناسنه خطبه اوقودی . حجاج مغلوبیتلردن ییلمایوب نهایت عبدالرحمنه غالب کلدی . عبدالرحمن معیتده پک از آدمی اولدیفی حالده فرارایده ییلدی ربیله صیغندی (۸۳) حجاجی ربیلی تهدید ایتکله عبدالرحمنی کوندورمه مجبور اولدی . عبدالرحمن رخج نام محله اتجار ایتدی . (۸۵) رأس مقطوعنی حجاجه کوندردیلر حجاج عبدالملکک بوده مصرده بولشان برادری عبدالعزیزه کوندردی .

[۲] درهم کوش سکه دیمکدر . لسان یونانیده عین معناده قولالایلان «دراخی» لفظنه مشابعتی واردر . درهم شرعی اون درت قیراط و درهم عربی اون الی قیراطدر . دراهم اسلامیه یعنی کوش اسلام باره لری زمار و مکانه کوره بویکی وزناره سنده متیلدر .

قیودات و دقائر لسان عربی ایلہ یازلدی . [۱] صالحك خدمت عظیمہ سی
او وقتك كتبہ سنجہ باعث منت عظیمہ اولدینی بلا ذرنیک اثرلده و ابن خلدون
مقدمہ سندہ ذکر ایداشدر .

احمد توحید

تکرر جرمندہ نظریات

RECIDIVE

بن دیرمکه حرم ایشله ملك انسانك نولدله برابر مقتضای خلفیتدر . inné .
سز دیرسکز که خایر ! حیطك و نصیح و پندہ متعلق نقصائی تربیه نك تاثیریدر .
دعبوا بوراندن قزیشیور . ایش بوندن اوزااور . بنه بن دیرمکه ایش خلقی
اولقله قاله حق ایسه مکرره هانیا ایکی قات جزا ترتیب ایدیشور ایدك . بونی
اوج درت قاته چیقارساق . بی سود ! اوپله یا ! جانی برنجی جرمی خلقی
مقتضایله یابدی ؛ اتی او طبیعتدن ، او مضر طبیعتدن جویرمك ، طوغری
یوله سوق ایلمك ممکن اولهمیه حق بناءً علیه بو برنجی فعلندن صکره ایشلدیکی
افعال جرمیه حقنده جزانك تربیدی ، ایکی قاته چیقارلسی هیچده معقول دکلدر .
سز بنه اصرار ایدرسکز . بکا دیرسکز : اوپله دکل آیول . معناده اختلافز
یوق مقصد متحدا ماروایت مخلفدر . مکررک جزائی بزدہ ، سزك کی تشدید
ظرفداری بڑ او سنگین قلب ، او قاس قاتی قلب ایچون تکرر جزائی ، قیرنجی
طبیعتك مقاومتی قیرنجی برالت اولوق اوزره ، استعمال ایدیشورز . بزدہ
برباش صالایه برق ایشه آمین دیرز . بویلهجه مسئلهده صاوملش اولور .

حقیقه باقیلورسه نه سزك سویلدیککزده نه بنم اصرار و تاویلده نور
حقیقت هویدادر . مکرر جرم خلقتمده بد اخلاق اولهرق یرادلش اوله بیلور .
تکرر جرمندہ ویردیکمز جزادن احتمال متنبه اولمز مجازات معین مزبوشه کیدر .
[۱] فتوح البلدان — بلاذری قاهره طبعی صحیفه ۳۰۸ بو اثر اولجه اوروپادهده

طبع ایداش .